

עמ"י 15996/03/21 - שגית אוסעדון, אבי אוסעדון נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עמ"י 15996-03-21

בפני כב' סגן הנשיאה, השופט אריאל ואגו

1. שגית אוסעדון
2. אבי אוסעדון על ידי ב"כ ניר ישראל

העוררים:

מדינת ישראל
על ידי ב"כ עו"ד מיכאל גרוס - פמ"ד

נגד
המשיבה:

החלטה

הערר הוגש על שתי החלטות של בימ"ש השלום באשקלון (כב' השופטת נועה חקלאי) אשר ניתנו בימים 21.2.21 ו- 18.4.21 בתיק (מוביל) מ"י 28561-01-20.

ההחלטות עוסקות באיסור המשך עיסוק שהוטל על בני הזוג העוררים מכוח הסמכות שבסעיף 48 (10) של חסד"פ (סמכויות אכיפה - מעצרים), במסגרת תנאי שחרור שהושתו עליהם, לאחר שהסתיים מעצרו החקירתי בפרשה של חשדות על חוק איסור הלבנת הון, חוק המאבק בארגון פשיעה, וחוקי מס שונים.

העוררים נחשדו בכך שעסק של מתן שירותים פיננסיים בניהולם (צ'ינג') שימש כפלטפורמה לביצוע עבירות פיננסיות בהיקפים כספיים מאוד גדולים כאשר, וכעולה מהחיקוקים שאוזכרו, נחקרת זיקה בין עבירות אלה לפעילות של ארגון פשיעה.

העוררים נעצרו ביום 13.1.20 ושוחררו לאחר 37 ימים בתנאים ובהגבלות שכללו איסור עיסוק במישרין או בעקיפין בכל תחומי העיסוק שבגינם הם נחקרו. מעת לעת, הוארך תוקף איסור זה, שהוא במוקד דיוננו, ובהחלטה מיום 21.2.21 אושרה הארכה נוספת של 90 ימים עד יום 14.5.21. במועד זה עומדת לפוג התקופה המקסימלית של 450 ימים שהחוק מאפשר, ואין מחלוקת, שבתום תקופה זו יפקע תוקף תנאי השחרור כולם, משהחקירה טרם הסתיימה, ומשאין בידי גופי החקירה להגיש עדיין כתב אישום בפרשה.

במסגרת ההחלטה דנו, נקבע, כי בית המשפט, אשר דן בהליכים הקשורים לחקירת הפרשייה, למן פרוץ החקירה, התרשם כי עדיין קיים יסוד סביר לחשש שהמשך עיסוקם של העוררים בתחום עלול להקל על ביצוע עבירות דומות, ועל כן יש הצדקה להאריך הגבלת העיסוק עד תום התקופה הסטטוטורית המרבית.

בית המשפט הפנה להחלטה קודמת, מיום 12.8.20, בה נקבע מנגנון עבור העוררת, אשר על יישומו גם ביחס לעורר הורה כעת בית המשפט. מדובר בכך שאם ימצא מקום עבודה שבעליו מודע לחשדות המיוחסים לעוררים, מקום שיסכים להעסיקם כשכירים, תוך חתימה על ערבות צד ג' גבוהה, והסכמה לפקח על הפעולות הפיננסיות של העוררים ולדווח על כל הכנסה מעיסוק זה, לצד פיקוח כי לא יינתנו שירותים למי מהמעורבים בפרשה או מטעמם, ניתן יהיה לשקול זאת.

חלופה ברוח זו שהוצעה על ידי העוררים נדחתה בידי בית המשפט כלא מספקת וכמי שאינה עומדת בתנאים שנקבעו.

לאחר שהוגש בפני הערר על ההחלטה להאריך את הגבלת העיסוק, ומשהסתבר בדיון של יום 17.3.21 כי בידי העוררים להציג חלופה חדשה ו"משודרגת" בפני הערכאה הדיונית, הוחלט "להקפיא" את הדיון וההכרעה בערר, עד אשר בימ"ש השלום יוכל להיזקק אליה ולהכריע בה, כשהיה ברור, שאם יאומץ המנגנון ההעסקתי העדכני שהוצע, אזי, יתייתר המשך הדיון בפני.

בהחלטה הנוספת, מושא הערר כעת, לאחר עדכנו של כתב הערר, בידי ב"כ העוררים, דחה בימ"ש השלום את החלופה "המשודרגת" הזו, ובהחלטתו מיום 18.4.21 פורטו בהרחבה הנימוקים לכך, והוסבר, מדוע, גם חלופה זו אין בה די לאיין המסוכנות שיכול ותקום כתוצאה של התרת המשך העיסוק במתן שירותים פיננסיים, מטעם המערערים, במובן של חשש לביצוע עבירות נוספות בתחום זה.

במקביל, הרשויות הרגולטוריות מונעות, מהיבטי רישוי עסקם של העוררים - חברת "אוונו פיננסיים" את המשך הפעילות של ה"צ'ינג" גם מהיבטי המישור המנהלי - אסדרתי. ברור, שטענות העוררים לנדון אינן שייכות להליך שבפני.

העוררים טוענים, שאין מקום להותיר על כנה את הגבלת העיסוק, הפוגעת בפרנסת המשפחה ובזכויות בסיסיות לפרנסה ולעיסוק וכי, כחלוף כמעט כל התקופה החוקית להותרת תנאי השחרור שהושתו עליהם, אין זה מידתי ותכליתי להמשיך ולאסור עליהם כל עיסוק בתחום שהם חפצים להתפרנס ממנו, לא כל שכן, כאשר הם מציעים מנגנון סביר ומאוזן שיהא בו לנטרל, לתפיסתם, את החשש מהמשך ביצוע עבירות.

בסד הזמנים הנתון, וכדי להביא להכרעה מהירה בערר, אמנע מפירוט יתר של החלופות שהוצעו מטעם המערערים, ואשר נדחו, ואף מהתעמקות בתנאים השונים ובבעייתיות שמצא בית המשפט באימוץ החלופות, וזאת - גם בשל מסקנתי הסופית, כפי שתובא להלן.

התהייה המרכזית, ברמה הפרקטית, שתשובות הצדדים עליה די עמומות, נוגעת לשאלה מה היא תכלית העמידה, משני הצדדים, על טיעוניהם בערר, כאשר, בעוד כשבועיים כל התנאים וההגבלות שהוטלו על העוררים עומדים לפקוע ולאבד מתוקפם. אם וכאשר יוגש כתב אישום, ויתבקשו תנאים או הגבלות לצדו, כללי המשחק יהיו שונים לחלוטין, באשר, חומרי החקירה והראיות יהיו שטוחים בפני העוררים ובאי-כוחם והם יוכלו לטעון ולכלכל צעדיהם וטיעוניהם באורח מושכל ולפי מסד נתונים מוצק. לעת הזו, כמובן, החומרים עלומים מפני העוררים ובאי-כוחם, ואף ההתמודדות עם טענות המשיבה, ועם נימוקי בית המשפט בהחלטותיו, קשה עליהם.

מהו, אפוא, הרציונל של ניהול התדיינות שתוקפה ימים ספורים בלבד? אם יעתר הערר, גם אז, ובשל אילוצים מנהליים והתארגנות הנדרשת, ספק רב, אם העוררים יוכלו לשוב ולהתחיל לעסוק עד יום 14.5.21 בתחום הפיננסיים, בין במסגרת חלופה שהציעו, ובין אם ההגבלה תוסר כליל. ומבחינת המדינה - לאחר כמעט שנה וחצי שבמהלכה חל איסור העיסוק, וכאשר הוא עומד לפקוע בעוד שבועיים בערך, מה טעמי העמידה הנחרצת על הותרת ההגבלה למשך הימים

הספורים שנותרו? נדמה, ששני הצדדים יכלו לגלות גמישות מסוימת חלף עמידה דווקנית על דיון והכרעה בערר, שכמעט התייתר מאליו.

התחושה היא, והצדדים למעשה איששו זאת בדיון שנערך היום, שהעמידה על הטענות היא יותר עקרונית מאשר מעשית, ואפשר, שפני הצדדים גם לעתיד, ולביצור טיעונים שונים שאולי יוצפו בבקשות נוספות ובהליכים עתידיים, הן לאחר הגשת כתב אישום, אם וכאשר, והן בפורומים אחרים הדנים בפן המנהלי והרגולטורי של היתכנות חזרת העוררים לעיסוק במתן שירותים פיננסיים.

על כן - ומשבית המשפט אינו שש לעסוק בעניינים שנפקותם המעשית אינה רבה, לשון המעטה, ומשאין זו הפלטפורמה הדיונית הראויה לשיח תאורטי - אקדמי, של איזון זכויות ושקלול האינטרס הציבורי ומניעת המשך עבירות, אל מול זכויות יסוד אזרחיות וחופש העיסוק, עם כל החשיבות של אלה, החלטתי להתמקד אך ורק בשאלה הצרה, שעניינה ההצדק להתערב בהחלטות בית משפט השלום למשך 14 הימים לערך, שנותרו עד פקיעת התנאים.

הוצגו בפני חומרים מתיק החקירה, ובהם דוחות מסכמים שהונחו בפני בית משפט השלום. אלה מצביעים על חלק לא מבוטל, המיוחס לעוררים, בהתנהלות העבריינית המסועפת שנחקרת, ואין לומר, כשיטת באי-כוח העוררים, שמשמריהם אינם מחוללי הפשיעה המרכזיים, הסיכון הנשקף הוא, כביכול, מזערי ממילא. הגבלת עיסוק מכוח סעיף 48 (10) הנ"ל מותנית בכך ש"מתקיים יסוד סביר לחשש שהמשך העיסוק מהווה סכנה לבטחון הציבור, או עלול להקל על ביצוע עבירה דומה". בית משפט השלום מצא שהונח יסוד סביר כאמור. האם נפלה בכך שגגה הטעונה התערבות ערכאת הערר? התשובה לכך שלילית. בהינתן חומרי החקירה הקיימים - הקביעה בדבר התקיימות היסוד הסביר לחשש זה מבוססת.

אין לשלול, ובית משפט השלום ציין זאת מפורשות, שניתן, כחלוף הזמן הרב מאז פתיחת החקירה הגלויה, לשקול בכובד ראש גיבוש מנגנון שיוכל למזער את הסיכון לבטחון הציבור ולהמשך ביצוע עבירות, ועם זאת, לאפשר המשך עיסוק כלשהו של העוררים בתחום שממנו הם מפרנסים את משפחתם. המנגנון שהוצע בידי העוררים נבחן לעומק, ובהחלטה מיום 18.4.21 פורטו בהרחבה הנימוקים מדוע לא נמצא גם מנגנון זה כמספק. כך למשל - המפקחת שהוצעה, גב' רחלי פאר אינה מתמצאת בתחום הנש"פ, לא מכירה תוכנות מחשב רלוונטיות ונעדרת הכשרה או ניסיון בנושא. קצין הציות שהוצע, מר בן יעקב, עשה רושם חיובי ויש לו ניסיון מרשים בתחום, אולם, הוא אינו מוכן לחתום על ערבות ואינו יכול להתחייב ברמה הנדרשת, שמעבר למתן שירות מקצועי בתחום עיסוקו, הוא גם יהיה מפקח צמוד ואחראי לכך שכל פעולות העסק יעשו באופן חוקי.

אולי, ניתן היה להחליט אחרת, ואיני קובע זאת, אולם, נעלה מספק, בעיניי, שמדובר בהחלטה שאיזנה בין הטענות והשיקולים, ושתוצריה בהחלט סבירים ומצויים בליבת שיקול הדעת וההכרעה של הערכאה הדיונית. אין מדובר בשגגה שנפלה ואשר יש לתקנה בהליך שבפני.

עוד צוין בהחלטה מיום 18.4.21, וברוח אותה תמיהה, שאף אני הצפתי בפני הצדדים, שבהעדר רישיון לעסקם של

העוררים, שאינם רשאים להעניק שירותי נש"פ, בשל החלטות רשויות האסדרה (דברים שנדונים ככל הידוע בהליך אחר בבית המשפט לעניינים מנהליים בתל אביב), ספק אם בכלל מדובר בהצעות ברות יישום, להבדיל מגיבוש "חלופה תיאורטית" בלבד (ראה פסקה 15 בהחלטת בימ"ש השלום), ואף אם אעתר לערר במובן של אישור החלופה, שאותה בימ"ש השלום דחה, אין כל היתכנות ליישום הדבר במהלך השבועיים הקרובים.

ניתן להבין לליבם של העוררים, אשר מתנהלת בעניינם חקירה מזה כשנה וחצי (בחלקה הגלוי) כאשר, הם הוגבלו בחירותם הפיסית במשך למעלה מחודש ימים, ולאחר מכן - הוגבלו בחופש העיסוק שלהם מאז ועד עתה. אין בכך לאשש סברתם שהחקירה מתנהלת, חלילה, בעצלתיים או ברשלנות, אלא, גילוי הבנה לתחושתם הסובייקטיבית.

ברם - החשדות כבדים, ומתבססים על חומרי חקירה שנאספו ביגיעה וביסודיות ואשר, לשון המעטה, לא הפריכו עד כה את החשדות. החלטות בית המשפט היו מנומקות ולא נמצא שנפלה בהן טעות המצדיקה התערבות. ברמה המעשית - הערר תיאורטי למדי ומצומצם להתנהלות בשבועיים הקרובים, שלאחריהם - שוב אין תוקף לתנאי השחרור ולהגבלת העיסוק הגלומה בהם.

לו מדובר היה על אופק יותר ממושך של תחולת הסדר חלופתי כלשהו, ובמודיפיקציה אפשרית של החלופה שהציעו העוררים, כדי להתאימה יותר לדרישות בית המשפט ולמזעור הסיכון שבעטיו הוטל איסור העיסוק, הייתי מצדד במציאת פתרון כלשהו, באשר, אכן, נקודת האיזון, בכגון דא, לאחר חלוף תקופה ממושכת לעיתים משתנה. ברם - בהינתן הימים הספורים, שבמהלכם, אם בכלל, ניתן לגבש וליישם פתרון כזה, הדבר כלל אינו ריאלי.

פועלם המצטבר של נתונים ונסיבות אלה, על רקע לוח הזמנים הקיים, מביא למסקנה שדין הערר להידחות, וכך אני מורה.

אבקש מנציג המשיבה לתאם עם לשכתי החזרת החומר שנמסר לעיוני במהלך הדיון.

אציין, שהצדדים הסכימו שההחלטה תודע להם ללא התייצבות נוספת בבית המשפט.

ניתן היום, ט"ז אייר
תשפ"א, 28 אפריל
2021, בהעדר
הצדדים.
אריאל ואגו, סגן
הנשיאה

